

Rapport om indberetninger til Danmarks Statistik

1. Dataleverandørpolitikken

Nødvendige oplysninger

I et samfund som Danmark er det afgørende at have statistik, som belyser samfundsforholdene korrekt og pålideligt. Danmarks Statistik har til opgave at indsamle, bearbejde og offentliggøre statistiske oplysninger vedrørende samfundsforhold. Statistikkerne udarbejdes på baggrund af oplysninger fra samfundets aktører og er kun troværdige, hvis de nødvendige oplysninger modtages fra dataleverandørerne. Derfor har dataleverandørerne en central rolle i statistikproduktionen.

Hvilke statistikker, der skal udarbejdes, fastlægges i princippet af Danmarks Statistiks Styrelse. Der er dog en række bindinger. National lovgivning stiller krav om, at visse statistikker skal udarbejdes, men det er specielt EU-lovgivningen, der stiller krav til statistikken. EU's lovgivning fastlægger, at der skal udarbejdes statistikker på en lang række områder, og for nogle af disse statistikker stiller EU-lovgivningen også krav om, hvor stor dækningsgrad dataindsamlingen skal have. Det gælder bl.a. for udenrigshandelsstatistikken (Intrastat) og for strukturstatistikken for landbrug.

En stor del af de statistikker som udarbejdes på grundlag af EU-lovgivning ville blive udarbejdet under alle omstændigheder som følge af nationale interesser. Det gælder f.eks. statistik om pris- og lønudviklingen, erhvervslivets omsætning og den økonomiske vækst.

Service over for dataleverandører

Danmarks Statistik prioriterer et godt samarbejde med dataleverandørerne højt. Formålet er dels at modtage oplysningerne så hurtigt og i så god kvalitet som muligt dels, at dataleverandørerne oplever afgivelsen af oplysninger som samfundsnyttigt og at deres omkostninger begrænses så meget som muligt. Danmarks Statistiks Styrelse har i den forbindelse vedtaget nogle principper for servicen over for dataleverandørerne.

Principperne skal sikre, at Danmarks Statistik yder en god service, og at alle dataindsamlinger forløber efter ensartede retningslinjer. De omfatter følgende initiativer over for såvel private som offentlige dataleverandører (under ét kaldet virksomhederne):

- Virksomhederne skal informeres grundigt om formålet med dataindsamlingen og dermed motiveres til at afgive oplysningerne. Der skal udarbejdes informationsfoldere om alle undersøgelser.
- Spørgeskemaerne skal have et brugervenligt design, en brugervenlig vejledning og et ensartet præg, så virksomhederne let forbinder dem med Danmarks Statistik som en samfunds-nødvendig og troværdig institution.
- Alle henvendelser fra virksomhederne skal behandles hurtigt, venligt og fyldestgørende.
- Hvis virksomhederne indberetter elektronisk vil de kunne få en tilbagemelding om resultaterne af de statistikker, de har indsendt oplysninger til.
- Danmarks Statistik forskelsbehandler ikke virksomheder, som indgår i obligatoriske undersøgelser. Når der foreligger en indberetningspligt, vil der principielt blive anvendt ensartede rykkerprocedurer over for alle virksomheder. På tilsvarende måde vil der blive anvendt ensartede procedurer for de sager, som overdrages til politiet med henblik på eventuelle bøder, når virksomhederne ikke afgiver de oplysninger, som de bliver anmodet om at give til Danmarks Statistik.

Fortrolige oplysninger Forvaltningslovens § 30 fastslår, at fortrolige oplysninger, der udelukkende er indhentet til statistiske formål ikke må videregives til administrative eller lignende formål, og det er en ufravigelig regel i Danmarks Statistik, at oplysninger om enkelt-personer eller enkeltvirksomheder behandles fortroligt.

Informationsmateriale For at informere de virksomheder, der skal indberette oplysninger udarbejder Danmarks Statistik informationsmateriale om de enkelte statistikker. Materialet omfatter bl.a. informationsfoldere, der beskriver de enkelte statistikkers formål og form, om indsamlingen sker i henhold til Lov om Danmarks Statistik eller om det er frivilligt at indberette, samt hvordan resultaterne publiceres.

2. Måling af administrative byrder ved AMVAB-metoden

2.1 Baggrunden for undersøgelsen

Reduktion i de administrative byrder Regeringen ønsker at reducere de administrative byrder for især små og mellemstore virksomheder. Det er ambitionen, at byrderne reduceres med op til 25 pct. inden 2010.

Fælles målemetode - AMVAB For at skabe et fælles grundlag for videre initiativer har regeringen besluttet, at de mest byrdefulde regler og love skal måles med henblik på kortlægning af omfanget af administrative byrder. Kortlægningen er sket ud fra en fælles metode: AMVAB (Aktivitetsbaseret Måling af Virksomhedernes Administrative Byrder).

Danmarks Statistik i pilotprojekt I 2004 deltog Danmarks Statistik i et pilotprojekt med henblik på at måle byrden ved statistikindberetninger og indvinde erfaringer med AMVAB-metoden, som den øvrige statslige sektor kunne bruge. AMVAB-undersøgelsen blev gennemført af et privat konsulentfirma.

2.2 AMVAB-metoden

Detaljerede interviews AMVAB-metoden er udviklet i Holland og anvendes i en række EU-lande. Det centrale element i AMVAB-målingen er, at information om byrder indhentes ved detaljerede interviews i virksomhederne om udarbejdelsen af den konkrete statistik.

Baggrunden for udvælgelsen af virksomheder Ved byrdeopgørelsen for Danmarks Statistik blev der foretaget interview af 80 virksomheder fordelt ligeligt mellem små, mellemstore og store virksomheder. Ved udvælgelse af virksomheder blev der lagt vægt på, at der skulle sikres en tilstrækkelig bred dækning af statistikindberetninger således, at de fleste af Danmarks Statistiks tællinger blev interviewdækket. Yderligere blev det prioriteret, at især statistik-områder, hvor det ud fra tidligere erfaringer var kendt, at den administrative byrde var betydelig, havde den højeste interviewfrekvens.

52 erhvervsrettede statistikker AMVAB-undersøgelsen omfattede 52 erhvervsrettede statistikker. Opgørelsen af den samlede byrde er således et udtryk for den samlede administrative belastning af virksomhederne iht. loven om Danmarks Statistik.

Kortlægning af indberetningsprocessen AMVAB-metoden kortlagde processen med statistikindberetning og det hertil hørende tidsforbrug i forhold til de enkelte statistikker. Hver statistik blev opdelt i en række statistikspørgsmål (oplysningskrav), og for hvert oplysningskrav kortlagdes processen og tidsforbruget ved statistikindsamling fordelt på enkeltaktiviteter såsom informationsindsamling, vurdering, beregning mm.

På baggrund af interviewene blev tidsforbruget ved enkeltaktiviteterne for den normalt effektive virksomhed fastlagt ud fra en ekspertvurdering, idet den normalt effektive virksomhed bl.a. er karakteriseret ved, at spørgeskemaerne bliver udfyldt af

personer, der har en passende kompetence og har et ajourført bogholderi til rådighed.

2.3 Hovedresultatet af AMVAB-undersøgelsen

AMVAB-analysen viste, at de samlede administrative byrder udgjorde 163,1 mio. kr. i 2003 (opgjort i 2004 priser) svarende til knap 340 årsværk. (For yderligere oplysninger se AMVAB-rapporten www.dst.dk/amvab).

Tabel 1. Indberetningsbyrden i 2003 fordelt efter statistik

	Indberetningsbyrde	Andel af den samlede administrative byrde
	mio. kr	pct.
Intrastat – EU-import	98,2	60,2
Intrastat – EU-eksport	27,5	16,9
Lønstatistik	6,3	3,9
Regnskabsstatistik	5,5	3,4
Ordre- og omsætningsstatistik - industri	4,2	2,6
Salg af vare mv. i industri	3,6	2,2
Overnatninger mv. på campingpladser	3,1	1,9
Råvareskema (køb af råvarer mv.)	2,3	1,4
Landbrugs- og gartneritælling	1,3	0,8
Øvrige statistikker	11,1	6,8
I alt	163,1	100

Intrastat Intrastat er langt den mest byrdefulde statistik, der alene står for omkring 3/4 af byrderne i forhold til Danmarks Statistik. Målt i antal indberetninger udgør Intrastat ca. 40 pct. af de samlede indberetninger til Danmarks Statistik.

Mange indberetninger Den store belastning skyldes såvel mange indberetninger som, at det er omkostningskrævende at udfylde indberetningsskemaet (herunder i stort omfang mængdeangivelser). Der er betydelig forskel på den samlede byrde ved henholdsvis registrering af import (98,2 mio. kr.) og eksport (27,5 mio. kr.), selv om omfanget af import og eksport er af omtrent samme størrelsesorden.

Flere indberetninger om import end eksport Baggrunden er dels, at der er væsentligt flere indberetninger om import end eksport, således vedrører ca. 64 pct. af indberetningerne til Intrastat import dels, at den gennemsnitlige byrde pr. importindberetning er større. Den gennemsnitlige byrde ved en importindberetning blev således opgjort til 1063 kr. (215 min.), mens den gennemsnitlige byrde ved en eksportindberetning blev opgjort til 540 kr. (110 min.).

Varebeskrivelser – det væsentligste omkostningselement Tidsforbruget ved udfyldelse af varebeskrivelser/-koder er det væsentligste omkostningselement både ved import- og eksportindberetning, men også fremfinding og indberetning af mængdeoplysninger er omkostningskrævende.

Eksportoplysninger lettere tilgængelig Observationerne fra AMVAB analysen understøtter, at oplysninger vedrørende eksportindberetninger typisk foreligger på en mere tilgængelig form i virksomhederne end for importindberetninger. Typisk er oplysninger om varekoder og mængdeoplysninger ikke umiddelbart tilgængelige på fakturaer mm.

Lønstatistikken Også udarbejdelse af lønstatistikken pålægger erhvervslivet betydelige omkostninger. For 2003 blev den samlede byrde ved indberetninger til Lønstatistik opgjort til i alt knap 12 mio. kr. Den direkte byrde i forhold til Danmarks Statistik er dog begrænset

til godt 6½ mio. kr., idet Danmarks Statistik i meget betydeligt omfang trækker på de oplysninger, virksomhederne i forvejen indberetter til Dansk Arbejdsgiverforening.

<i>Direkte EU-krav</i>	Når byrden vurderes i forhold til de krav, der stilles til udarbejdelse af statistik som følge af EU-krav mm., vurderes det, at 95 pct. af det samlede statistikomfang er fastlagt i henhold til bindende retsakter fra EU. Det vil sige, at oplysningskravet er direkte nævnt i en EU-retsakt, som en oplysning, der skal leveres til EU, eller oplysningskravet er en komponent i en oplysning, der direkte er nævnt i en EU-retsakt som en oplysning, der skal leveres til EU.
<i>Indirekte EU-krav</i>	4 pct. af den samlede byrde kan henføres til indirekte EU-krav. Hermed menes, at oplysningskravet er nødvendigt at indhente for at kunne opfylde EU-retsakter, især vedrørende nationalregnskabet, men oplysningskravet er ikke direkte nævnt i en EU-retsakt, som en oplysning, der skal leveres til EU, og er heller ikke en komponent i en oplysning, der direkte er nævnt i en EU-retsakt som en oplysning, der skal leveres til EU. Kun omkring 1 pct. af erhvervslivets statistiske byrder tilskrives nationale krav i henhold til Lov om Danmarks Statistik.
<i>Byrden i forhold til virksomhedsstørrelse</i>	Vurderes byrden i forhold til virksomhedsstørrelse belastes små virksomheder med under 10 ansatte kun med ca. 24 pct. af den samlede byrde, mens de udgør en langt større del af antallet af virksomheder i Danmark. I AMVAB-rapporten opgøres antallet af private virksomheder til 273.412 og antallet af virksomheder med under 10 ansatte til 252.344. Det vil sige, at ca. 92 pct. af det samlede antal private virksomheder har under 10 ansatte.
<i>Små virksomheder</i>	Danmarks Statistik anmoder kun i begrænset omfang om statistik fra iværksættere og virksomheder med under 10 ansatte. Den gennemsnitlige byrde pr. virksomhed med under 10 ansatte blev opgjort til 154 kr. Dette kan sammenholdes med, at den gennemsnitlige byrde for virksomheder med 50 ansatte og derover blev opgjort til 17.986 kr.
<i>Digitale indberetningsløsninger</i>	Der er indtil nu et begrænset antal statistikker, hvor det er muligt at anvende digitale indberetningsløsninger til Danmarks Statistik. Det gælder bl.a. Intrastat (IDEP) og Lønstatistikken. Det er i analysen søgt klarlagt, i hvilket omfang indberetningsformen har indflydelse på tidsforbruget ved indberetningen. Ud fra det foreliggende materiale kunne konsulenterne ikke identificere en forskel i tidsforbruget ved forskellige indberetningsformer.

2.4 Sammenligning med øvrige opgørelser af administrative byrder

Der er også forud for AMVAB-undersøgelsen foretaget en række opgørelser af de administrative byrder ved indberetninger til Danmarks Statistik.

<i>AMVAB kontra egenudviklet metode</i>	Danmarks Statistik har således for hvert år siden 1996 opgjort denne byrde vha. en egenudviklet metode. Denne opgørelse viste for 2003 en indberetningsbyrde for virksomhederne svarende til knap 250 årsværk. Ved anvendelse af omkostningerne pr time fra AMVAB-undersøgelsen svarer det til en administrativ byrde på godt 125 mio.kr. AMVAB-opgørelsen viste et noget højere niveau, nemlig knap 340 årsværk, eller knap 170 mio. kr. Forskellen skyldes altovervejende Intrastat, som i Danmarks Statistiks opgørelser var vurderet til 163 årsværk, mens AMVAB analysen opgjorde den til 251 årsværk. Specielt indsamlingen af importoplysninger er vurderet forskelligt i de to opgørelser.
---	--

3. Handlingsplan for administrative lettelser

<i>Udarbejdelse af handlingsplan</i>	Danmarks Statistik har som opfølgning på AMVAB-undersøgelsen udarbejdet en handlingsplan til nedbringelse af de administrative byrder frem til 2010, under forudsætning af fastholdelse af det nuværende niveau for EU-regulering af statistik-
--------------------------------------	---

området. Hovedindsatsen for at reducere de administrative byrder er koncentreret om de mest belastende statistikker. Intrastat, som er klart den mest belastende statistik, har naturligvis særlig opmærksomhed, men også for de andre forholdsvis belastende statistikker er der udarbejdet en systematisk plan for, hvilke tiltag der kan foretages for at reducere statistikens indberetningsbyrde.

Omfattede aktiviteter De forventede administrative lettelser i Danmarks Statistiks handlingsplan fra december 2004 er angivet i nedenstående tabel 2.

Tabel 2. Administrative lettelser i mio. kr. fra handlingsplanen september 2005

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Administrative lettelser	14,2	17,5	20,7	23,0	23,0	23,0
Heraf: Nye lettelser fra 2006		3,3	6,5	8,8	8,8	8,8

Tværgående kategorisering af initiativer Som led i arbejdet med at reducere indberetningsbyrden for de enkelte statistikker er der sket en tværgående kategorisering af de initiativer, der planlægges. Hovedparten af de adresserede indsatsområder berører flere statistikker. Dermed kan eventuelle erfaringer med administrative forenklinger også anvendes på statistikområder, der ikke er blandt de mest indberetningstunge.

Fokusområder Fokusområderne for det videre arbejde med at nedbringe virksomhedernes byrde er følgende:

- Indholdsbegrænsninger i statistikkravene
- Lettere udarbejdelse og transmission af statistikoplysninger

3.1 Indholdsbeholdninger i statistikkravene

Ændring i rammerne kræver revideret EU-lovgivning Da langt den største del af indberetningsbyrden kan henføres til EU-krav afhænger muligheden for ændringer i rammerne af revideret EU-lovgivning, som forudsætter et forslag fra Kommissionen. Mens mindre ændringer som hovedregel gennemføres under forudsætning af accept i en gennemførelseskomité, skal større ændringer sædvanligvis vedtages i Ministerrådet og Europaparlamentet. Det må anses som realistisk, at der først på længere sigt kan opnås effekter af nye tiltag, hvis de kræver godkendelse i Rådet og Parlamentet.

3.1.1 "One-flow"-system for udenrigshandel

"one-flow" - systemet I bestræbelserne på at nedbringe byrderne undersøges muligheden for at forenkle indberetningen til Intrastat til en "one-flow"-opgørelse, således at virksomhederne kun skal indberette oplysninger om enten eksport eller import. Hvis virksomhederne fx kun indberetter eksportoplysninger oversendes disse oplysninger fra de eksportrende landes statistikmyndigheder til anvendelse ved beregning af importoplysninger i modtagerlandene. Effekten af at gennemføre "one-flow"-systemet vil være meget stor. Iflg. AMVAB-opgørelsen vil virksomhedernes samlede administrative byrde til Danmarks Statistik reduceres fra 163,1 mio. kr. til 65 mio. kr., hvis det kun er eksportoplysninger, der skal indberettes. Indførelsen af systemet vil derfor have afgørende betydning for nedbringelsen af indberetningsbyrden.

Iværksættelse af pilotprojekter Der påregnes i nogle medlemslande i 2005 iværksat pilotprojekter med henblik på at belyse mulighederne for og konsekvenserne af "one-flow" - systemet.

Kortlægning af rutiner og procedurer Pilotprojekterne skal kortlægge konsekvenserne af medlemslandenes nuværende indberetningsrutiner med hensyn til import vs. eksportoplysninger til Intrastat og herunder afklare procedurer, der bidrager til aktualitet og kvalitet i de publicerede data.

<i>Danmark indgår med Holland og Belgien i pilotprojekt</i>	Danmark indgår i et pilotprojekt med Holland og Belgien med henblik på at sammenligne danske importtal med eksporttallene fra disse lande. I dette projekt udveksles data på virksomhedsniveau, og formålet er at finde forklaringer på de største forskelle mellem landenes opgørelser.
<i>Fremsættelse af forslag</i>	Ud fra de indvundne erfaringer kan Kommissionen herefter fremsætte forslag til ændret procedure som kan sikre ensartede angivelser af eksport og modsvarende import således, at man kan gå over til et system, hvor der kun skal indberettes eksportoplysninger. En sådan ændring skal vedtages i såvel Rådet som i Parlamentet.
<i>Omfattende forberedelse</i>	Der vil være en omfattende forberedelse af dette initiativ, herunder er der betydelige såvel metodemæssige som praktiske problemer, der skal løses. En sådan ændring kan derfor ikke forventes gennemført på kortere sigt.

3.1.2 Begrænset indberetning af mængdeoplysninger

<i>Intrastat</i>	I EU er der fremsat forslag om at begrænse mængdeoplysninger i de tilfælde, hvor der skal indsamles mængdeoplysninger i både kg. og supplerende enheder (liter, stk. el. lignende) i forbindelse med Intrastat. Initiativet ventes at få virkning fra 2006.
<i>Varestatistik</i>	Danmarks Statistik har i 2005 besluttet, at man fremover reducerer omfanget af forskellige mængdeangivelser i forbindelse med indberetninger til Varestatistik. Der vil være tale om en standardisering af mængdeenhederne således, at der kun vil være én mængdeenhed for hver mængdetype (eksempelvis kg. eller liter).
<i>Ensartet indberetning af mængdeoplysninger</i>	På nuværende tidspunkt angives for et betydelig antal varer mængdeoplysninger i forskellige enheder til henholdsvis Intrastat og Varestatistikken. Danmarks Statistik undersøger i 2005, om der kan ske en vis harmonisering således, at mængdeoplysninger i større omfang skal angives i samme enhed for de to statistikindberetninger.

3.1.3 Andre indholds begrænsninger

<i>PRODCOM</i>	Varestatistik for industri er baseret på den 8-cifrede Kombinerede Nomenklatur, der også anvendes i Udenrigshandelsstatistikken. Varestatistikken er imidlertid 10-cifret, idet en række varegrupper er yderligere opdelt. De første 8 cifre i Varestatistiknomenklaturen (PRODCOM) er altid identiske med den Kombinerede Nomenklatur. Danmarks Statistik vurderer i 2005 om varestatistiknomenklaturen eventuelt kan tilpasses, så der er større overensstemmelse til andre statistikker bl.a. Intrastat.
<i>Produktion og ordreindgang til Industrien</i>	Indsamlingen af oplysninger om annullerede ordrer skyldes EU-krav om at ordreindgangen skal opgøres uden fradrag for annullerede ordrer. I den danske statistik opgøres ordreindgangen fortsat efter fradrag for annullerede ordrer. Ordreindgangen efter fradrag for annullerede ordrer er en vigtig komponent i kvalitetssikringen af statistikken gennem en afstemning mellem omsætning, ordreindgang og ordrebeholdning. Danmarks Statistik vurderer i 2005, om man kan gå over til udelukkende at indsamle oplysninger om ordreindgang uden fradrag for annullerede ordrer, uden at det afgørende påvirker kvaliteten af den danske statistik. På denne baggrund vil der i slutningen af 2005 blive taget beslutning om eventuelt at ophøre med indsamlingen af annullerede ordrer. Det vil dog betyde, at definitionen af ordreindgang skal ændres, så annullerede ordrer ikke er fratrasket.

*Landbrugs- og
gartneritællingen*

Danmarks Statistik planlægger en intensiveret anvendelse af det Generelle Landbrugs Register (GLR) samt det Erhvervsstatistiske register (ESR) i forbindelse med opdatering af Landbrugets bedriftsregister (LBR). Denne opdatering vil medføre muligheder for at nedsætte stikprøven til Landbrugs- og gartneritællingen hvert andet år, hvor landbrugs- og gartneritællingen udover at dække variable til en række andre forordnings- og direktivbestemte tællinger tjener til opdatering af LBR. Det skal tilføjes, at stikprøverne i disse tællinger er en stikprøve i landbrugs- og gartneritællingens stikprøve, hvilket stiller krav om en vis størrelse af stikprøven i sidstnævnte.

3.2 Lettere udarbejdelse og transmission af statistikoplysninger

*Samarbejde med
leverandører af
økonomisystemer mv.*

Danmarks Statistik vil udvide samarbejdet med leverandører af økonomisystemer mv. Med hensyn til Intrastat og Udenrigshandel med tjenester er fokus rettet mod videre udvikling af eksisterende standardøkonomisystemer, så de fleksibelt kan opsamle og identificere oplysninger til moms- og statistikformål. Det sammen gælder for Campingstatistikken, hvor bookingsystemerne til dannelse af statistikkerne skal optimeres.

For statistikkerne Industriens produktion og ordreindgang samt Varestatistik vil det blive undersøgt, om det er muligt at videre udvikle de eksisterende statistikmoduler til virksomhederne således, at også data til de to statistikker opsamles i en proces.

For Regnskabsstatistikken er det fra 2005 muligt for virksomhederne at indberette oplysninger digitalt. Løsningen vil blive udbygget med et system, så virksomhederne kan hente oplysningerne direkte i deres bogføringssystemer. Derudover vil løsningen være en fælles løsning mellem Told- og Skattestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og Danmarks Statistik, der giver virksomhederne mulighed for at indberette regnskabstal koordineret og digitalt til de tre institutioner.

*Markedsføring af
digitale løsninger*

Danmarks Statistik vil øge andelen af virksomheder, der anvender eksisterende digitale indberetningsløsninger ved at udbrede kendskabet til ordningerne. Det gælder især for Intrastat, Lønstatistikken, Regnskabsstatistikken og Svinetællingen, men også for mindre belastende statistikker som Godstransport med lastbiler og Transportstatistik samt øvrige statistikområder.

*Udvikling af
søgefaciliteter*

I forbindelse med elektronisk indberetning til Råvare- og tjenestestatistikken bliver det i 2005 undersøgt, om der er mulighed for, at virksomhederne til statistikens råvaredele kan lave opslag på relevante varenumre eller varetekster.

For Varestatistik skal der etableres en søgefacilitet således, at virksomhederne fleksibelt kan søge oplysninger om varekoder ud fra et eller flere karakteristika.

*Reduktion i byrden ved
fejlindberetninger*

Danmarks Statistik foretager mange kontrolhenvendelser til virksomhederne i forbindelse med indberetninger til især Intrastat men også øvrige statistikområder. Disse henvendelser belaster virksomhederne. Danmarks Statistik vil rette yderligere fokus mod fejlsøgningsprocedurer og optimering af disse med henblik på at begrænse antallet af henvendelser mest muligt under hensyntagen til statistikernes kvalitet.

Erfaringsdatabase

Der vil derfor i 2005 ske en øget anvendelse af og registrering i Intrastat's erfaringsdatabase. I denne database registreres virksomheder, der har produkter med atypiske relationer mellem værdi og mængder med henblik på, at virksomheder kun kontaktes en gang, når der eksempelvis er særlig lille eller stor vægt i forhold til værdier.

4. Øvrige initiativer

4.1 Elektroniske indberetninger

Enkelte egne løsninger

Danmarks Statistik har på enkelte områder etableret egne løsninger som virksomhederne kan bruge til at foretage elektroniske indberetninger af statistikdata. Det gælder fx for indberetninger til statistikken over Udenrigshandel med tjenester, International og National transport med danske lastbiler, Svinetællingen, Lønstatistikken og statistikken over Øvrige lønomkostninger. Også for indberetninger til Intrastat har virksomhederne mulighed for direkte elektronisk indberetning, men her går dataindsamlingen via ToldSkat.

Strategisk satsning på virk.dk

Bortset fra statistikken Udenrigshandel med tjenester har disse elektroniske indberetningsmuligheder eksisteret i en række år, men efter at det blev besluttet at etablere en fælles offentlig portal, virk.dk, for kommunikation med virksomhederne, har det været Danmarks Statistiks strategi at koncentrere sig om at etablere elektroniske indberetningsløsninger via virk.dk.

Regnskabsstatistikken

Specielt for regnskabsstatistikken er der fra foråret 2005 etableret en mulighed for elektronisk indberetning via digiregn-systemet i virk.dk. Virksomhederne har kun i begrænset omfang benyttet sig af denne mulighed, idet ca. 50 virksomheder har benyttet muligheden i de ca. 4 måneder, den har eksisteret. Den begrænsede anvendelse hænger bl.a. sammen med, at den elektroniske indberetningsmulighed alene er etableret for indberetninger til Danmarks Statistik. Det forventes, at væsentlig flere virksomheder vil foretage elektronisk indberetning af regnskabsdata til Danmarks Statistik, når muligheden udvides til også at omfatte indberetninger til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og til ToldSkat, og når systemet udvikles til at være et system, som virksomhederne kan bruge til direkte at hente oplysningerne i deres egne bogførings-systemer.

4.2 Begrænsning af små virksomheders indberetninger

Dataindsamling nødvendig

For at statistikkerne kan give en retvisende beskrivelse af det danske erhvervsliv, er det nødvendigt at have oplysninger om såvel store som små virksomheder. På en række områder kan disse oplysninger tilvejebringes fra administrative registre, og Danmarks Statistik kan derved genbruge oplysninger, som virksomhederne i forvejen har indberettet til en anden offentlig myndighed. Men i nogle tilfælde er Danmarks Statistik henvist til at indhente oplysninger direkte fra virksomhederne.

Begrænsning af byrden for små virksomheder

Når Danmarks Statistik skal indhente oplysninger direkte fra virksomhederne, bestræber man sig på at gøre virksomhedernes byrde mindst mulig, og man bestræber sig specielt på at begrænse byrden for de mindste virksomheder. Det giver sig udtryk i, at Danmarks Statistik i de fleste tilfælde retter henvendelse til alle de store virksomheder, mens man kun anmoder om oplysninger fra en stikprøve af de små virksomheder. Herved bliver byrden for de små virksomheder i gennemsnit mindre end byrden for de store virksomheder.

Små virksomheder skal højst indberette til tre statistikker

Fra 2005 er der etableret et system, der sikrer, at små virksomheder ikke skal indberette til mere end tre statistikker i løbet af et år. Ved små virksomheder forstås i denne sammenhæng virksomheder, der har færre end 10 ansatte og en omsætning, der er mindre end svarende til aflønningen af 10 beskæftigede. Sådanne virksomheder er højst forpligtet til at indberette oplysninger til tre statistikker pr. år.

5. Danmarks Statistiks initiativer i relation til EU-lovgivningen

EU-kravene er omfattende

EU-lovgivningen på statistikområdet er omfattende, og som omtalt i afsnit 2 kan 99 pct. af den byrde, Danmarks Statistik pålægger virksomhederne, henføres til EU-

lovkrav. Langt de fleste af disse statistikkkrav vedrører statistikker, der også er en national dansk interesse for. Dog er de samlede krav fra EU så omfattende og lægger så store hindringer i vejen for nationale omprioriteringer, at Danmarks Statistik har taget initiativer for at begrænse EU-kravene. Det gælder såvel generelle initiativer, som konkrete initiativer på de enkelte statistikområder.

5.1 Initiativer vedr. "balanceret" prioritering ved ny EU-lovgivning

Stadig flere EU-krav Statistiklovgivningen i EU udvides løbende med krav om mere detaljeret statistik på områder, hvor der i forvejen er statistikkkrav, samt med krav om hurtigere statistik og med krav om statistik for nye områder. I processen frem mod vedtagelse af nye statistikkkrav fremfører Danmarks Statistik såvel i arbejdsgrupper som på chef-statistiker-møderne og overfor kommissionen, dels at detaljeringsgraden og metodevalget i nye retskrav må afvejes mod hensynet til svarbyrden, dels at nye eller udvidede statistikkkrav på et givet område må følges op af reducerede krav på andre områder.

Procedure ved den årlige arbejdsplanlægning På Danmarks Statistiks initiativ kom dette princip om balanceret prioritering første gang med i Parlamentets og Rådets beslutning om det statistiske femårsprogram for 2003-2007. Som en udløber heraf påtog Danmark sig formandskabet for "Task Force on Improved Priority Settings", som medio 2004 fremkom med et konkret udspil til opfølgning på beslutningen. Udspillet lægger op til, at der dels etableres en procedure i tilknytning til den årlige arbejdsplanlægning i Eurostat, dels iværksættes en kritisk gennemgang af alle eksisterende retsakter, med det formål at identificere statistikkkrav, som ikke længere anses for at være af strategisk betydning og derfor kan nedprioriteres eller ligefrem bortskæres.

Task Forcens arbejde har udmøntet sig i, at Eurostat i forbindelse med statistikprogrammerne for 2005 og 2006 har indhentet medlemslandenes forslag til reduktion eller nedlæggelse af statistikker uden, at dette dog har givet anledning til væsentlige omprioriteringer på kort sigt.

Det må konstateres, at bestræbelserne på at omprioritere EU's statistiske indsats er en landstrakt og udfordrende proces, som forudsætter en langsigtet og vedholdende indsats.

Seneste konklusioner fra ECOFIN Rådet Også fra politisk hold har initiativet vakt genklang. ECOFIN-rådets konklusioner fra juni 2005 betoner, at arbejdet med balanceret prioritering skal opprioriteres. Konklusionerne henstiller, at Task Forcens anbefalinger implementeres i det videre arbejde og udbeder sig en tilbagemelding til Rådet i december 2005 om fremskridt i processen. Til det formål er nedsat en ny Task Force, som Danmark tager aktiv del i.

"Better regulation" Ligeledes er der i Konkurrencerådets regi - i forbindelse med et generelt initiativ til lettelse af virksomhedernes administrative byrder - fra dansk side spillet ind med en række forslag til reduktion af den statistiske svarbyrde. Medlemslandenes mange forslag til trods er det indtil videre kun lykkedes at nå til enighed om to mindre vidtrækkende forslag på statistikområdet, som vedrører henholdsvis mængdeoplysninger i Intrastat og detaljeringsgraden i erhvervsstrukturstatistikken, jf. næste afsnit.

5.2 Danske forslag til forbedret prioritering

EU-krav der burde lempes Danmarks Statistik har fremlagt en række forslag til konkrete områder, hvor EU's statistikkkrav efter Danmarks Statistiks mening burde reduceres. Det drejer sig om:

- Udenrigshandelsstatistik (Intrastat) – "One-flow"- system
- Udenrigshandelsstatistik (Intrastat) – sækning af dækningsgrad

- Udenrigshandelsstatistik (Intrastat) – begrænsning af mængdeoplysninger
- Informationssamfundet
- PRODCOM
- Konjunkturforordning
- Strukturforordning
- Transportstatistik - søfart
- Transportstatistik - vejgodstransport
- Landbrugsstrukturtællingen – ændret hyppighed

<i>Udenrigshandelsstatistik (Intrastat) – "One-flow"-system</i>	Forslaget drejer sig om at lette byrden ved Intrastat yderligere ved kun at opgøre eksporten nationalt og benytte de andre EU-landes eksportoplysninger til at opgøre den danske import ("one-flow"-system). Initiativet er nærmere beskrevet under punkt 3.1.1.
<i>Udenrigshandelsstatistik (Intrastat) – sænkning af dækningsgrad</i>	I udenrigshandelsstatistikken for EU (Intrastat) er der krav om en dækningsgrad på 97 pct. af den samlede varehandel. Sammenlignet med kravene til andre statistikker kan dette synes højt. Danmark mener på denne baggrund, at Eurostat bør muliggøre harmoniserede analyser af konsekvenserne af at sænke kravet til dækningsgraden.
<i>Udenrigshandelsstatistik (Intrastat) – begrænsning af mængdeoplysninger</i>	Danmark har tidligere fremsat forslag om en revision af den Kombinerede Nomenklatur (KN) i forhold til Intrastat mht. mængdeangivelser, således at krav om angivelser i mere end en enhedstype mindskedes. Eurostat har nu fremsat forslag til ændring af gennemførselsbestemmelserne for Intrastat således at "dobbeltangivelse" helt afskaffes.
<i>Informations-samfundet</i>	Danmark har foreslået reduktioner i Kommissionens udspil vedrørende gennemførselsbestemmelser for rammeforordningen om informationssamfundet. Det danske udspil lægger op til: – en begrænsning i antallet af indikatorer med tanke på at reducere svarbyrden, – forslag om moduler med spørgsmål, der ikke nødvendigvis gentages hvert år, – særligt for den finansielle sektor, en begrænsning i antallet af spørgsmål, herunder at gøre indberetninger frivillige. Gennemførselsbestemmelserne er nu vedtaget med kvalificeret flertal som en Kommissionsforordning (1099/2005 af 13.7.2005). Danmark stemte mod forslagens vedtagelse, idet vi ikke vandt gehør for forenklingsforslagene.
<i>PRODCOM</i>	Varestatistik for industri udarbejdes i henhold til PRODCOM-forordningen. Der ønskes oplysninger om virksomhedernes produktion af varer målt i kroner og mængder i henhold til en detaljeret varenomenklatur (PRODCOM). Danmarks Statistik har foreslået forordningen ændret, således at der anvendes det samme produktionsbegreb for alle varenumre, nemlig produktion <i>solgt</i> i undersøgelsesperioden. I op mod en femtedel af varenumrene er der i forordningen anført, at der skal indsamles oplysninger om den <i>producerede</i> mængde i undersøgelsesperioden. I dag indsamler Danmarks Statistik dog udelukkende oplysninger om den solgte (fakturerede) produktion. Hvis forordningen skulle følges til punkt og prikke ville det betyde en meget stor ekstra byrde for virksomhederne.
<i>Konjunkturforordning</i>	I forbindelse med vedtagelsen af en revision af forordningen om konjunkturstatistik stilles krav om indberetning af en række nye statistikker. Det drejer sig blandt andet om statistik vedrørende eksportpriser og vedrørende outputpriser for tjenesteydende erhverv. Generelt har Danmarks Statistik støttet disse tiltag, men har dog fundet, at der parallelt hermed skulle ske en afbalancering, således at der skulle ske lempelser på andre områder.

Danmarks Statistik har stillet forslag om, at indberetningskravet til kvartalsvis ordreindgang for henholdsvis byggeri og anlæg skulle fjernes. Herudover finder man for Danmarks Statistiks side, at det er tilstrækkeligt at belyse byggesektoren med andre oplysninger bl.a. om produktion, som i følge forordningsudkastet fremover skal indsamles månedligt.

Strukturforordning

Strukturforordningen kræver udover centrale oplysninger for (stort set) alle brancher, at medlemslandene leverer en række specifikke oplysninger for brancherne industri, handel og bygge- og anlægsvirksomhed.

Danmark har stillet forslag om, at nogle af disse specifikke datakrav fjernes. Forslagene til datakrav, der burde fjernes, omfatter:

- køb af forskellige energiprodukter,
- investeringer til miljøbeskyttelse i form af end-of-pipe teknologi (fx filtre og lignende udstyr, der begrænser udledning af forurenende stoffer),
- investeringer til miljøbeskyttelse i form af integreret teknologi (dvs. den del af en investering, der har til hensigt at beskytte miljøet),
- løbende udgifter til miljøbeskyttelse,
- salg i form af underleverancer,
- kategori af salgsareal,
- antal stadepladser,
- antal arbejdstimer (ud fra en betragtning om, at der ikke er behov for at opgøre beskæftigelsesvolumen både i form af antal fuldtidsbeskæftigede og i antal arbejdstimer),
- udskillelse af investeringer, der er erhvervet ved finansiel leasing.

Transportstatistik - søfart

Mulige reduktioner i statistikkraevne inden for søfart blev drøftet i Eurostats arbejdsgruppe om maritim statistik i februar 2005. Danmark fremlagde her sine forslag til simplificering af den forholdsvis detaljerede statistik om søtransport. Det drejer sig om følgende forslag:

- indberetning på landeniveau i stedet for på havneniveau,
- kun ruter inden for det europæiske transportnetværk skal være omfattet af statistikken.

Danmark står stort set alene med ønsker om reduktioner på området. Sagen vil blive forelagt Komitéen for Transportstatistik til november 2005.

Transportstatistik - vejgodstransport

Danmark har sammen med Norge, Finland og Sverige udarbejdet forslag til reduktioner af den byrde som indberetninger til transportstatistik pålægger virksomhederne. Forslagene omhandler:

- ændring af tællingshyppigheden for en række variable fra kvartalsvis til årligt,
- færre oplysninger om vægt, om pålæsnings- og aflæsningssted samt om tilbagelagt distance,
- at gøre det frivilligt at levere oplysninger om køretøjets alder og tilladte totalvægt m.v. samt om kategoriopdeling med hensyn til farligt gods,
- mindre stikprøve.

Omprioriteringerne skal drøftes til oktober i Eurostats arbejdsgruppe om vejgodstransportstatistik. Til november forventes sagen drøftet i Komitéen for Transportstatistik.

Landbrugsstrukturtælling - ændret hyppighed

I den nuværende forordning vedr. landbrugs- og gartneritællingerne stilles krav om strukturtællinger som totaltælling i 1999/2000 og stikprøvebaserede tællinger i 2003, 2005 og 2007. I den kommende forordning, hvor rådsforhandlingerne påreg-

nes at starte i 2006, forventes forordningen at følge det danske forslag om en mindre hyppighed, således at rytmen for Landbrugsstrukturtællingen ændres fra hvert andet til hvert tredje år

6. Udviklingen i indberetningsbyrden

6.1 Byrden i alt

Virksomhedernes byrde ved indberetning til Danmarks Statistik udgjorde i 2004 174,4 mio. kr. (i 2004 prisniveau). Det er en stigning på 10,5 mio. kr. i forhold til AMVAB-målingen, hvor indberetningsbyrden for 2003 kan opgøres til 163,9 mio. kr.¹

Tabel 3. Indberetningsbyrden 2003 og 2004

	2003 iflg. AMVAB	2003 korrigeret ¹	2004	2004 korrigeret ²
Intrastat	125,7	125,7	129,6	125,7
Udenrigshandel med tjenester	-	-	8,5	-
Øvrige statistikker	37,4	38,2	36,3	36,3
I alt	163,1	163,9	174,4	162,0

¹ Korrigeret for cykliske statistikker, se fodnoten nederst på siden

² Korrigeret for EU-udvidelsen og overtagelse af statistik fra Nationalbanken

Årsager til stigningen

Stigningen i virksomhedernes indberetningsbyrde fra 2003 til 2004 skyldes primært den nye statistik over udenrigshandel med tjenester, samt en stigning i antallet af indberetninger til Intrastat. Statistikken over udenrigshandel med tjenester, der har afløst Nationalbankens valutastatistik, har øget indberetningsbyrden med 8,5 mio. kr. i 2004. Byrden ved Intrastat var 3,9 mio. kr. større i 2004 end i 2003 pga. flere indberetninger som følge af EU-udvidelsen i maj 2004. Også de nye statistikker vedrørende virksomhedernes brug af IT og virksomhedernes it-udgifter hertil har bidraget til en øget byrde. For de fleste af de øvrige statistikker ligger virksomhedernes indberetningsbyrde på samme eller lidt lavere niveau i 2004 end året før. Specielt for Landbrugs- og gartneritællingen er byrden reduceret væsentligt som følge af mindre stikprøve og reduceret spørgeskema.

Udenrigshandel med tjenester

Efter aftale mellem Nationalbanken og Danmarks Statistik er indsamlingen af oplysningerne til brug for betalingsbalancens tjeneste- og overførselsposter overført fra Nationalbanken til Danmarks Statistik. Nationalbankens hidtidige betalingsopgørelser ophørte 1. januar 2005, men for at få en vis indkøringsperiode har Danmarks Statistik startet den nye dataindsamling i 2. halvår 2004. Som følge heraf er virksomhedernes administrative byrde ved indberetning til Danmarks Statistik øget med 8,5 mio. kr. i 2004. Virksomhedernes omkostninger ved Nationalbankens statistik var mere end 40 mio. kr., så der er i realiteten tale om en betydelig lettelse af de administrative byrder.

Flere indberetninger til Intrastat

Den 1. maj 2004 blev EU udvidet med 10 nye medlemslande og af den grund er antallet af virksomheder, der er indberetningspligtige til Intrastat steget fra 2003 til 2004. Samlet er indberetningsbyrden til Intrastat steget med 3,9 mio.kr., heraf 3,0

¹ I denne opgørelse for 2003 er ikke indregnet byrden af cykliske statistikker, dvs. statistikker, der ikke gennemføres hvert år, med mindre de blev gennemført i 2003. Disse statistikker er til gengæld indregnet med den faktiske byrde i 2003. I AMVAB-resultatet indgik de cykliske statistikker med årets andel, der var beregnet som den administrative byrde ved gennemførelse af statistikken delt med antal år imellem hver gennemførelse. Heraf forskellen til AMVAB-målingens resultat på 163,1 mio. kr. for 2003.

mio. kr. i forbindelse med importindberetninger. Til gengæld skal virksomheder, der handler med de nye EU-lande ikke udfylde udførselsangivelser og toldpapirer til ToldSkat, så ændringen medfører samlet set ikke nogen øget administrativ byrde for virksomhederne.

6.2 Byrden for nye og ophørte statistikker i de enkelte år

Indberetningsbyrden ændrer sig fra år til år

Virksomhedernes byrde ved at indberette oplysninger til Danmarks Statistik ændrer sig fra år til år. Ændringerne kan skyldes en række forskellige forhold. En ændring kan skyldes, at der eksplicit træffes nogle beslutninger vedrørende en statistik. Sådanne beslutninger kan bestå i at oprette eller nedlægge en statistik eller at ændre indhold eller omfang eller den måde, oplysninger til statistikken kan indberettes på. En ændring i byrden kan også skyldes, at der som følge af den økonomiske udvikling bliver flere eller færre virksomheder i Danmark og dermed, at der skal indhentes oplysninger fra flere eller færre virksomheder for at opnå en given statistisk sikkerhed for resultaterne.

I perioden siden 1996 er der truffet en række beslutninger, der har påvirket indberetningsbyrdens størrelse. Bilag 3 indeholder en oversigt over de beslutninger, der har reduceret byrdeomfanget i de enkelte år, og Bilag 4 og 5 indeholder oversigt over beslutninger, der har forøget byrden til Danmarks Statistik i de enkelte år.

Danmarks Statistiks egen byrdeopgørelse

Danmarks Statistik har siden 1996 hvert år foretaget en opgørelse af virksomhedernes byrde ved statistikindberetninger. Frem til 2003 blev denne opgørelse udarbejdet efter en anden metode end i AMVAB-undersøgelsen, og resultaterne var derfor ikke på samme niveau. For 2003 er opgørelsen udarbejdet efter begge metoder. Ved at benytte forholdet mellem byrden opgjort efter AMVAB-metoden og opgjort efter den gamle metode for året 2003 kan man omregne byrden efter gammel metode for de foregående år til AMVAB-metodens niveau. Denne beregning er benyttet i tabel 4.

Opgørelsesmetoden for 2004

Opgørelsen for 2004 er foretaget ved at anvende de resultater for virksomhedernes tidsforbrug og omkostningerne herved for de enkelte indberetninger, der blev fundet ved AMVAB-undersøgelsen for 2003. Opgørelsesmetoden er nærmere beskrevet i afsnit 7.2.

Effekten af beslutninger

Tabel 4 giver en opgørelse over effekterne af beslutningerne truffet siden 1996. Effekterne er opgjort i 2004-priser, svarende til opgørelsen i AMVAB-undersøgelsen

Tabel 4.

Udviklingen i de administrative byrder for erhvervslivet ved indberetning til Danmarks Statistik i perioden 1997-2005 opgjort i mio. kr. (2004 priser)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹	I alt
Samlede byrde	207,1	165,4	159,8	168,6	160,4	155,4	158,2	163,1	174,4	165,3	
Besluttete lettelser	-	-42,8	-3,6	-2,1	-	-0,6	-0,1	-0,4	-1,8	-14,2	-65,6
Besluttete forøgelser	-	-	-	0,4	0,7	2,6	-	0,3	1,8	1,6	7,4
Udenrigshandel med tjenester	-	-	-	-	-	-	-	-	8,5	3,5	12,0 ²
Andre ændringer	-	1,1	-2,0	10,5	-8,9	-7,0	2,9	5,0	2,8	-	4,4

¹ Prognose

² Modsvares af lettelser på ca. 40 mio. kr. ved nedlæggelse af Nationalbankens betalingsstatistik

Samlet set er der i perioden 1996 til 2005 besluttet ændringer, der har lettet de administrative byrder med 65,6 mio. kr. På andre områder er der sideløbende hermed besluttet ændringer, der har øget de administrative byrder med 7,4 mio. kr. Der er således besluttet nettolettelser på 58,2 mio. kr., hvilket svarer til 28 pct. siden 1996.

*Øget byrde som følge af
Udenrigshandel
med tjenester*

Hertil kommer de øgede byrder til indberetning til Danmarks Statistik i forbindelse med den nye statistik over udenrigshandel med tjenester. Nationalbanken har vurderet at virksomhedernes byrde ved den tidligere indberetningsform var mere end 40 mio. kr. på årsbasis. I indkøringsperioden for den nye indberetningsform til Danmarks Statistik har virksomhederne også oplevet en betydelig indberetningsbyrde. Danmarks Statistik har vurderet, at byrden pr. indberetning til denne statistik i indkøringsperioden i 2004 var 50 pct. højere end for en indberetning af import til Intrastat. Efter indkøringsperioden vil denne byrde blive reduceret betydeligt. Det må forventes, at byrden pr. indberetning vil komme på samme niveau som ved indberetning af import til Intrastat. På årsbasis skønnes den samlede byrde ved statistikken Udenrigshandel med tjenester således at udgøre ca. 12 mio. kr., men Danmarks Statistik vil i løbet af det kommende år foretage en undersøgelse af byrden ved denne indberetning.

*Turnus mellem total- og
stikprøvetællinger*

”Andre ændringer” i tabellen skyldes, udover at der som følge af den økonomiske udvikling bliver flere eller færre virksomheder, også at der for nogle statistikker er fastlagt en turnus mellem totaltællinger og stikprøvetællinger. Det gælder fx Landbrugs- og gartneritællingen, der i nogle år er totaltællinger og i de mellemliggende år er baseret på stikprøver ligesom fx skovtællingen kun gennemføres med flere års mellemrum.

6.3 Væsentlige tiltag i 2004 og 2005

Tiltag i 2004

I 2004 er der åbnet mulighed for indberetning via et menustyret telefonsystem. Dette system er i første omgang indført for indberetninger til Detailomsætningsindekset. Mængden af oplysninger, der indhentes til denne statistik, blev i forbindelse hermed reduceret, men samtidig blev hyppigheden af statistikken forøget, således at indberetningerne til denne statistik sker månedligt i stedet for som hidtil hver 2. måned.

*Landbrugs-
statistikkerne*

Et andet område, hvor der blev gennemført en række ændringer i 2004, er landbrugsstatistikkerne. Antallet af bedrifter, der indberettede til landbrugs- og gartneritællingen blev reduceret fra ca. 25.000 til 16.000 og samtidig blev spørgeskemaet reduceret. Også for svinetællingen og høsttællingen blev antallet af indberettende bedrifter reduceret. For høsttællingen blev antallet reduceret med 1.000 indberettere, og for den kvartalsvise svinetælling blev antallet reduceret med 1.500 indberettere svarende til 6.000 færre indberetninger på et år.

Nye statistikkraft

Som følge af nye statistikkraft skete der nogle forøgelser af byrden for serviceerhvervene i 2004. Der blev således gennemført en ny undersøgelse af virksomhedernes it udgifter og investeringer i 2004, og produktstatistikkerne for serviceerhvervene blev udvidet til at omfatte flere brancher. Hertil kommer at dataindsamlingen til Danmarks Statistiks opgørelse af betalingsbalancens tjeneste- og overførselsposter blev startet i 2. halvår 2004.

Tiltag i 2005

I 2005 er der startet en række nye statistikker, som betyder øget indberetningsbyrde for virksomhederne. Alle de nye statistikker kan henføres til krav ifølge EU-retsakter. Det drejer sig om:

- Statistik over ordreindgang mht. anlæg
- Statistik for ikke momsbelagte erhverv
- Statistik for forsyningssektoren
- Eksport-, import- og tjenesteprisindeks
- Producentprisindeks for tjenester

Herudover vil Danmarks Statistik indsamle data til opgørelsen af betalingsbalancens tjeneste- og overførselsposter for hele året 2005, mens det i 2004 kun gjaldt for 2. halvår.

*Intrastat - lettelse for
1.400 virksomheder*

I 2005 gennemføres der også en række tiltag for at reducere byrden ved de eksisterende statistikker. Blandt de vigtigste tiltag kan nævnes, at kravet til hvor stor en del af udenrigshandlen, der skal indhentes oplysninger for, er reduceret. Det betyder, at beløbsgrænserne for, hvornår en virksomhed er forpligtet til at indberette til Intrastat er hævet. Hver måned betyder det en lettelse for 1.400 virksomheder, og for 800 af disse betyder det, at de helt bliver fritaget for at indberette til Intrastat. Herudover bliver alle virksomheder fritaget for at indberette til Intrastat om varer til reparation.

Råvare-undersøgelsen

For råvareundersøgelsen sker der en lettelse ved, at virksomhederne fra 2005 alene skal afgive oplysninger om værdien af de råvarer, der anvendes, og dermed fritages for pligten til at give oplysninger om mængder.

Regnskabsstatistikken

For regnskabsstatistikken bliver der i 2005 gjort en særlig indsats for at oplyse virksomhederne om deres mulighed for at lette indberetningsbyrden ved at indsende kopi af det detaljerede regnskab i stedet for at udfylde spørgeskemaet, og der er i 2005 åbnet mulighed for elektronisk indberetning til regnskabsstatistikken.

7 Indberetningsbyrdens fordeling i 2004

7.1 Fordeling af byrden

*Virksomhederne
administrative byrde
i 2004*

Som tidligere anført udgjorde virksomhedernes administrative byrder ved indberetning til Danmarks Statistik i 2004 174,4 mio. kr. I dette tal er inkluderet 8,5 mio. kr. som statistikken Udenrigshandel med tjenester øger byrden med. I dette afsnit beskrives, hvordan byrden fordeler sig på virksomheder i forskellige brancher og efter størrelse.

Tabel 5. Virksomhedernes indberetningsbyrde i 2004 fordelt efter hovedbranche

Hovedbranche	Indberetningsbyrde mio. kr.	Indberettende virksomheder antal	Virksomheder i alt ¹ antal	Andel af virksomheder der indberetter til Danmarks Statistik pct.	Byrde pr. indberettende virksomhed kr.
Landbrug og fiskeri	3,2	20 767	47 625	44	156
Industri mv.	66,7	5 629	20 389	28	11 846
Bygge og anlægsvirksomhed	4,2	3 571	27 847	13	1 189
Handel og hotelvirksomhed	78,1	12 854	61 981	21	6 075
Transportvirksomhed mv.	5,5	2 858	14 164	20	1 925
Forretningservice og finansielle tjenester	11,4	6 484	65 411	10	1 766
Tjenesteydelser i øvrigt samt uoplyst branche	5,2	3 878	28 096	14	1 329
I alt	174,4	56 041	265 513	21	3 111

¹ Antal reelt aktive private virksomheder i alt jf. Generel firmastatistik 2003.

*Nogle brancher har større
byrde end andre*

Virksomhedernes byrde afhænger bl.a. af deres branche. Det er virksomhederne inden for brancherne "Industri mv." samt "Handel og hotelvirksomhed", der har den største indberetningsbyrde. Således påhviler 83 pct. af den samlede indberetningsbyrde virksomheder indenfor disse 2 branchegrupper og den gennemsnitlige byrde pr. indberettende virksomhed i branchen "Industri" og i "Handel og hotelvirksomhed" er henholdsvis 11.846 kr. og 6.075 kr. Den laveste byrde pr. virksomhed, der

indberetter til Danmarks Statistik, findes inden for branchen "Landbrug og fiskeri", hvor den gennemsnitlige byrde er 156 kr.

Tabel 6. Virksomhedernes indberetningsbyrde i 2004 fordelt efter størrelse (beskæftigelse)

Beskæftigelse	Indberetningsbyrde	Indberettende virksomheder	Virksomheder i alt ¹	Andel af virksomheder der indberetter til Danmarks Statistik	Byrde pr. indberettende virksomhed
	mio. kr.	antal	antal	pct.	kr.
Under 10	42,1	38 925	244 947	16	1 081
10-19	29,0	7 668	10 717	72	3 776
20-49	35,9	5 960	6 424	93	6 029
50-99	29,1	1 868	1 852	100 ²	15 574
100 eller flere	38,3	1 620	1 573	100 ²	23 633
I alt	174,4	56 041	265 513	21	3 111

¹ Antal reelt aktive private virksomheder i alt jf. Generel firmastatistik 2003.

² Alle virksomheder med mindst 50 beskæftigede indberetter til Danmarks Statistik. Når antal indberettende virksomheder og antal virksomheder i alt ikke er identiske i disse grupper, skyldes det forskellige opgørelsesmetoder i nærværende rapport og Generel firmastatistik 2003.

Indberetningsbyrden afhænger af virksomhedens størrelse

Udover branchen afhænger virksomhedernes indberetningsbyrde af deres størrelse. Det hænger sammen med, at en stor del af de små virksomheder slet ikke skal indberette til Danmarks Statistik, og for de statistikker, der baseres på stikprøver, stiger andelen af virksomheder, der udtrækkes til at indberette, med virksomhedsstørrelsen.

Små virksomheder har lavest byrde

Af tabel 6 ses, at den gennemsnitlige administrative byrde for små virksomheder er væsentlig lavere end de gennemsnitlige byrder for store virksomheder. Mens virksomheder med under 10 ansatte udgør 92 pct. af det samlede antal private virksomheder, udgør indberetningsbyrden for disse virksomheder kun 24 pct. af den samlede indberetningsbyrde. I 2004 var den gennemsnitlige byrde pr. indberettende virksomhed med under 10 ansatte 1.081 kr.

Store virksomheder har størst byrde

De store virksomheder pålægges større byrder. Virksomheder med 100 eller flere ansatte udgør mindre end 1 pct. af det samlede antal virksomheder i Danmark, mens indberetningsbyrden for disse virksomheder udgør 22 pct. af den samlede administrative byrde. Indberetningsbyrden for disse virksomheder udgør i gennemsnit 23.633 kr.

7.2 Metodebeskrivelse

Udgangspunktet for opgørelsen

Udgangspunkt for opgørelsen af indberetningsbyrden i 2004 er AMVAB-målingen.

AMVAB-rapporten indeholder for hver statistik en beregnet byrde pr. indberetning fordelt på tre størrelsesgrupper. De størrelsesgrupper, der er benyttet, er: 0-9 beskæftigede, 10-49 beskæftigede og 50 eller flere beskæftigede. Byrden pr indberetning er opgjort såvel i tidsforbrug (minutter pr. indberetning) som i omkostninger (kr. pr. indberetning).

Afgrænsning

Opgørelsen af indberetningsbyrden er afgrænset på følgende måde:

- kun indberetninger fra private virksomheder medregnes,
- kun lovpligtige statistikker medregnes,
- kun indberettere, der faktisk indgav svar til en statistik, medregnes.

Private virksomheder afgrænses i overensstemmelse med afgrænsningen af den private sektor i nationalregnskabet, jf. SNA (System of National Accounts).

Indberetningsbyrden opgøres på indberetningstidspunktet. Således er statistikker, der omhandler året 2003, men som indberetterne svarede på i løbet af 2004, indregnet i indberetningsbyrden for 2004.

<i>Beregningsmetoden</i>	Den samlede byrde beregnes ved for hver statistik opdelt på de tre størrelsesgrupper, at multiplicere omkostningen i kr. pr. indberetning (eller antal minutter pr. indberetning) iflg. AMVAB-undersøgelsen med antallet af virksomheder, der har indberettet i 2004.
<i>Skemaændringer og nye statistikker</i>	I tilfælde hvor der er sket væsentlige ændringer i spørgeskemaernes indhold har Danmarks Statistik foretaget et skøn over ændringens betydning for virksomhedernes tidsforbrug (og dermed omkostninger) ved at foretage en indberetning. Ligeledes har Danmarks Statistik skønnet over tidsforbrug og omkostninger ved en indberetning til en ny statistik. Disse skøn er foretaget på grundlag af tidsforbrug og omkostninger ved indberetninger for lignende indberetninger, der var omfattet af AMVAB-undersøgelsen for 2003.
<i>Yderligere oplysninger</i>	Mere detaljerede oplysninger om den metode, der er benyttet ved beregningen af indberetningsbyrden, kan fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.